

Strategische visie 2022–2024

Beleidsplan
Museum aan de A
2022

Museum
aan de A
WERK IN UITVOERING

Inhoud

Groningen krijgt een kans, een gouden kans om te bouwen aan een splinternieuw museum over de rijke Groninger geschiedenis: Museum aan de A. Een zelfbewust museum dat met lef de verhalen van Groningen vertelt en de geschiedenis verbindt met de opgaven van vandaag. Een museum dat agendeert, verrast en inspireert. Hier staan de deuren open voor een brede doelgroep van binnen en buiten Groningen.

Voorwoord	05
01 Het nieuwe Museum aan de A	06
Museum aan de A: werk in uitvoering	07
Achtergrond	07
02 Samen met alle Groningers	09
Missie	10
Visie	10
Narratief en kernwaarden	10
Bezoekersaantallen	10
03 Strategische doelstellingen	12
04 Uitwerking doelstellingen 2022	14
Vernieuwbouw	15
Projectorganisatie	15
Planning	15
Risicoafweging en financiering	15
Collectie	16
Collectieplan	16
Verzamelen	16
Ontzamelen	17
Samenwerking met partners in de provincie	18
Provinciaal Museumdepot	18
Samenwerking met overige partners	18
Presentatie	19
Publiek en educatie	20
Onderwijs	20
Publiek	21
Marketing en Communicatie	21
Bedrijfsvoering	23
Systemen	23
Financiële administratie	23
Bedrijfsplan	23
Governance en Organisatie	24
Rechtspersoon en governance	24
Diversiteit en inclusie	24
Organisatie: talentontwikkeling en vrijwilligersbeleid	25
Ontwikkeling	25
Colofon	27

Voorwoord

Na een jarenlange voorbereiding gaan we in de periode 2022–2024 de zichtbare transitie doormaken van Noordelijk Scheepvaartmuseum met de focus op maritieme geschiedenis naar Museum aan de A als geschiedenismuseum van stad en provincie Groningen.

Een wezenlijk onderdeel van de transformatie is de vernieuwbouw. Dit betekent voor de gehele museumorganisatie veel incidenteel werk. Ook op het vlak van organisatieontwikkeling, bedrijfsvoering en professionalisering gaan we een aantal slagen maken.

In de aanloop naar de vernieuwbouw, werken alle medewerkers van het museum heel hard aan het nieuwe museumconcept. Dat doen we gefaseerd. Met een tijdelijke nieuwe huisstijl openen we voor de zomer 2022 nog twee bijzondere tentoonstellingen in het Canterhuis: *Slavernij. En de Groningers?* en *Welkom in 1672*, een familie-doe-tentoonstelling over Bommen Berend. In het Gotisch Huis is onze vaste maritieme tentoonstelling te bezoeken onder een nieuwe naam: *Groningens Welvaart. Van snabbe tot coaster*. Tenslotte presenteren de studenten van de Klassieke Academie hun schilderproject 350 jaar Groningens Ontzet en gaan wij van mei tot september door met de vaarten met de Emma, ons museumschip. En met de ZK4, de historische garnalenkotter van Visserijmuseum Zoutkamp.

In dit beleidsplan geven we een overzicht van deze projecten en het structurele werk dat we de komende periode, met nadruk op 2022, zullen aanpakken. Het vernieuwbouwproject zal plaats vinden in onzekere maatschappelijke omstandigheden. Ook de fondsenwerving voor het nieuwe museum is een belangrijk aandachtspunt. De risicoanalyse van de vernieuwbouw wordt maandelijks bijgesteld. Einde 2022 zullen we het beleidsplan dan ook aanvullen en actualiseren voor 2023 en 2024. Eén van de onzekerheden is of we gedurende de volledige periode open kunnen blijven voor publiek. In 2022 zijn we dat in ieder geval wel, afgezien van de nog mogelijke lockdowns in verband met de covid-19-pandemie.

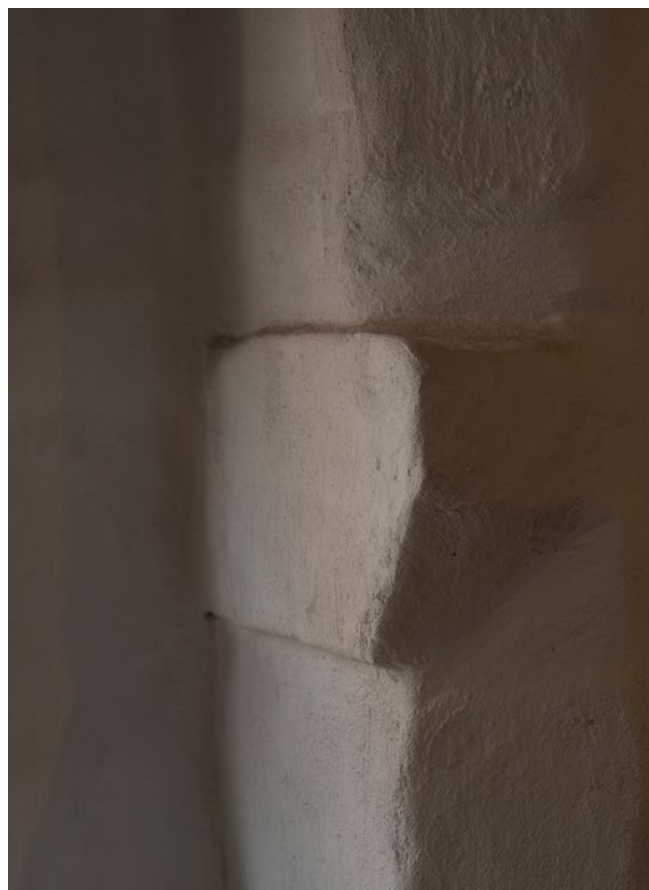
Samen staan we voor een uitdagende periode met vele veranderingen en onzekerheden, maar ook met een mooie toekomst voor het museum. Ik ben erg trots op het team dat zich dagelijks inzet om het verleden van Groningen naar het publiek te brengen en dat tegelijk werkt aan de toekomst van het museum.

Samen zijn we onderweg naar het nieuwe Museum aan de A!

Nicolette Bartelink
Directeur - bestuurder Museum aan de A
Augustus 2022

Het nieuwe Museum aan de A

01

Museum aan de A: werk in uitvoering

Het Noordelijk Scheepvaartmuseum verandert in Museum aan de A: een algemeen historisch museum voor Groningen en de Groningers en een historische ontmoetingsplek voor stad en de hele provincie Groningen. Dit nieuwe museum opent naar verwachting zijn deuren eind 2024. In 2023 en 2024 vindt er een grote verbouwing plaats en leggen we het fundament voor een nieuwe identiteit, positionering, invulling en strategie. Eén ding dat al vaststaat is de naam: Museum aan de A.

Tot eind 2024 zetten alle medewerkers en partners zich volop in om het nieuwe museum tot stand te brengen. Twee jaar lang volgen Anita Oosterloo en Joost Nuijten met hun camera het verbouwingsproces van Museum aan de A. Regelmatig lopen de fotografen om en door het museum, speurend naar kleine details, historische houtverbindingen en stillevenen van lege zalen. Verhuizingen en verplaatsingen leggen ze vast. Veranderingen en vergaderingen. Het resultaat is een ooggetuigenverslag van een museum in transitie. De fotografen zijn geselecteerd tijdens een Fotosalon van Noorderlicht.

Het nieuwe museum omvat straks een vaste expositie over de geschiedenis van Groningen, ruimte voor wisselexposities en voor ontmoeting. De entreehal, verschillende zalen, waaronder soms ook museale

zalen, en ruimten kunnen worden gebruikt voor publieksactiviteiten van uiteenlopende aard waarbij zoveel mogelijk een historische invalshoek wordt gezocht. Hierin onderscheidt het museum zich van andere instellingen in Groningen. Museum aan de A is niet alleen brandpunt van het A-kwartier, maar ook een inspirerend startpunt van de Groninger geschiedenis: we verleiden onze bezoekers om zelf verder op ontdekkingstocht te gaan langs verschillende historische plekken in de provincie.

Achtergrond

Eeuwenlang was Groningen een echte scheepvaarstad. Zo'n vijftig jaar geleden telde de stad nog verschillende scheepswerven, had het een grote zeevarende bevolking en in de Oosterhaven, aan het begin van het Eemskanaal, lag het vol met coasters. Die tijd is voorbij. Vanaf 1970 verdween de scheepvaart geleidelijk aan uit de stad Groningen en de bewoners hebben sindsdien nauwelijks meer een binding met het maritieme verleden. Bezoekers van het museum komen dan ook niet meer alleen voor de scheepvaartgeschiedenis maar hebben een bredere historische belangstelling. Al vanaf 2014 programmeren we wisseltonstellingen die bijna allemaal een niet-maritiem historisch thema hebben. Die keuze wordt door ons publiek, zowel uit stad en provincie Groningen als daarbuiten, hoog gewaardeerd. Uiteindelijk is daarom besloten het Noordelijk Scheepvaartmuseum om te vormen tot Museum aan de A.

Samen met alle Groningers 02

Museum aan de A is er voor iedereen. Wij willen Museum aan de A verbinden met Groningen en de Groningers. We doen dat in samenwerkingen en in co-creatie. Samen met stad en provincie koesteren we de Groninger geschiedenis, taal en cultuur en willen we een bijdrage leveren aan de leefkwaliteit en verbinding in stad en provincie. Met de term 'Groningers' bedoelen wij al die mensen die door de eeuwen heen in Groningen woonden, werkten en er hun sporen achterlieten. Daar horen nadrukkelijk ook de verhalen bij van hen die van elders kwamen: zij die Groninger zijn geworden. In het verleden en in het nu.

Samen met onze vaste partners de Groninger Archieven, het Groninger Museum en Noorderpoort en alle musea uit de provincie willen we de verhalen van Groningen en de Groningers vertellen. De samenwerking met deze vaste partners is in 2020 vastgelegd in overeenkomsten, volgend op het manifest *Naar een nieuwe presentatie van de Groninger Geschiedenis (2013)*. Hierin verklaren zij gezamenlijk bij te dragen aan de totstandkoming en exploitatie van het nieuwe Museum aan de A.

In 2022 willen we deze overeenkomsten gaan concretiseren.

De afgelopen jaren hebben we veel informatie opgehaald bij al onze samenwerkingspartijen in stad en provincie. Wat vinden zij belangrijk? Wat is een logische rol voor dit nieuwe museum in het museale veld van Groningen? Hoe kunnen we meer zijn dan een museum maar ook echt het verschil maken als het gaat om historische kennis en educatie? Hoe kunnen we er zijn voor andere, kleine musea, die op hun eigen manier het verhaal van de geschiedenis in hun eigen dorp of wijk al zo goed vertellen? En hoe kunnen we ons onderscheiden van de andere musea en erfgoedinstellingen in Groningen?

We hebben enkele sessies gehouden waarin deze onderwerpen aan bod kwamen. Musea uit stad en provincie hebben ruim de gelegenheid genomen hierop te reageren. We zijn ook te rade gegaan bij experts van buiten de provincie. Met de gemeente en de provincie Groningen hebben wij afgestemd wat zij voor zich zien. Voorliggend Beleidsplan 2022-2024 omvat de verwerking van alle input.

Missie

Zoals vastgelegd in onze statuten, verbindt Museum aan de A inwoners en bezoekers van Groningen met de geschiedenis van stad en provincie. Het museum treedt op als een regisseur/programmeur die ervoor zorgt dat het publiek actief bijdraagt aan de programmering en ontwikkeling van activiteiten. Zo bepaalt het publiek mede de inhoud van het museum. Het museum ontwikkelt verder activiteiten en tentoonstellingen samen met (culturele) partners in provincie en stad.

Visie

In onze globaliserende wereld is aandacht voor geschiedenis van de eigen omgeving en identiteit voor veel mensen belangrijk. Daarom geeft het museum een beeld van het ontstaan en de ontwikkeling van Groningen en de Groningers. Het museum geeft zo context aan de actualiteit.

Narratief en kernwaarden

Volgend uit onze missie en visie hebben wij een merkstrategie en narratief opgesteld in samenwerking met verschillende partijen waaronder Marketing Groningen. Hierin is input verwerkt van onze medewerkers en vrijwilligers, samenwerkingspartners en erfgoedinstellingen en musea in de provincie. Dit narratief ligt aan de basis van wat we doen en welke keuzes we maken. Onze overtuiging berust op vijf kernwaarden. Samen vormen ze de intrinsieke motivatie bij alles wat we doen.

- Zelfbewust: Groninger eigenwaarde
- Lef: Onverwacht en onconventioneel
- Toegankelijk: Een pleisterplaats voor iedereen, inclusief, bereikbaar en laagdrempelig
- Verbinding: Een ontmoetingsplek met combinatiekracht
- Relevant: Geschiedenis voor de toekomst

Narratief en kernwaarden zijn in oktober 2021 gecombineerd in het praktische merkpaspoort voor alle medewerkers: *Museum aan de A. Waar het DNA van Groningen tot leven komt*. In 2022 verschijnt er op basis hiervan een nieuw document, ons kompas. Dit kompas vervangt ons merkpaspoort en is niet alleen bedoeld voor de medewerkers maar ook voor andere stakeholders.

Bezoekersaantallen

In de afgelopen twee jaar zorgden de maatregelen in verband met de coronapandemie voor een serieuze dip in de bezoekersaantallen. In de jaren tot en met 2019 hadden we steeds circa 38.000 bezoekers. In 2020 en 2021 daalde dit aantal echter tot ca. 8.500. Ook WinterWelVaart, ons met afstand best bezochte evenement, kon de afgelopen twee jaren niet in zijn gebruikelijke vorm en omvang plaatsvinden. Vóór de pandemie leverde dit evenement jaarlijks zo'n 10.000 bezoekers voor het museum op. Dit is 1/3 van het totale aantal WinterWelVaart-bezoekers. De overige 2/3 worden geteld als bezoekers aan het A-kwartier en de schepen van de Bruine Vloot met wie wij dit evenement samen organiseren.

Omdat 2022 opnieuw begon met een lockdown, nieuwe coronamaatregelen voor komende winter niet uit te sluiten zijn en we dit jaar slechts twee grote tentoonstellingen maken, is een prognose voor 2022 moeilijk. Sinds 25 februari 2022 heeft het RIVM de coronamaatregelen losgelaten. Voor een prognose voor 2022 baseren we ons op het gemiddelde van de bezoekerscijfers van vóór de coronapandemie, waarbij we moeten aantekenen dat de bezoekers in het algemeen langzamer terugkeren naar culturele activiteiten dan we bij het afschaffen van de maatregelen dachten.

Bezoekersaantallen fysiek	2018	2019	2020	2021	Prognose 2022
Volwassenen < 65 jaar	23.246	17.750	6.834	5.886	13.500
65+	1.237	1.132	333	374	750
Kinderen	1.443	1.187	900	817	1.000
Educatie	1.596	1.295	323	863	1.000
Totaal zonder evenementen	27.522	21.364	8.390	7.940	16.250
Evenementen	8.374	13.361	168	191	5.500
Totaal met evenementen	35.896	34.725	8.558	8.131	21.750

Bezoekersaantallen online	2018	2019	2020	2021	Prognose 2022
noordelijkscheep vaartmuseum.nl	43.916	42.715	39.202	34.841	20.000
museumaandea.nl					20.000

Strategische 03 doelstellingen

De komende jaren 2022-2024 zetten wij in op de volgende strategische doelen:

1. Eind 2024 heeft Museum aan de A een nieuw educatief aanbod voor het onderwijs gereed op het gebied van de geschiedenis van Groningen over en voor de gehele provincie, voor iedereen en voor alle leeftijden en dit in samenwerking met andere musea, onderwijs- en erfgoedinstellingen uit de provincie.

Naast het zelf aanbieden van educatieve programma's, wil het museum op allerlei vlakken helpen de geschiedeniseducatie in en over de provincie te verbeteren, bijvoorbeeld door andere musea te ondersteunen op dit vlak of door onderwerpen te behandelen die nog onderbelicht zijn.

2. Eind 2024 is Museum aan de A de plaats voor ontmoeting en verbinding in het A-kwartier en huisvest de nieuwbouw programma's over geschiedenis, cultuur en maatschappij.

Het museum legt zoveel mogelijk de link met de actualiteit, omdat het verleden context kan geven aan het heden. We hechten grote waarde aan toegankelijkheid en inclusie en willen iedereen de kans geven om mee te doen. Daarom zorgen wij ervoor dat bezoekers op verschillende manieren kunnen participeren. Workshops, lezingen, interactieve spellen, helpen bij de invulling van tentoonstellingen, muziek, theater etc. Ook hier werken we weer veel samen met diverse partijen. Daarnaast initieert het museum projecten samen met partners in de hele provincie, gerelateerd aan de gemeenschappelijke doelen. We zien de werkwijze van het 'of, by, for all' principe als inspiratiebron. Zie ook www.ofbyforall.org.

3. Eind 2024 heeft Museum aan de A een scherp profiel als historisch museum van Groningen.

Met aansprekende en originele tentoonstellingen, activiteiten en projecten willen we alle doelgroepen verrassen en inspireren. Bij elke grote tentoonstelling en elk project willen we ook nieuwe doelgroepen bereiken die normaal gesproken niet vaak een museum bezoeken. Het museum is van en voor iedereen, zo veel mogelijk vrij van drempels, fysiek toegankelijk en inclusief. We zoeken daarbij de samenwerking met onze vaste partners Groninger Archieven, Groninger Museum, Noorderpoort en verschillende instellingen uit de provincie.

4. Eind 2024 verzamelt het museum in samenspraak met het Groninger Museum en de Groninger Archieven voorwerpen en verhalen over Groningen en de Groningers die te verkennen zijn in een vaste presentatie, in wisseltentoonstellingen, in de historische ontmoetingsplek en online.

Het museum laat daarin zien dat de geschiedenis van Groningen niet alleen boeiend is maar dat het ook gewoon leuk is om te zien hoe het vroeger was en hoe onze voorouders leefden. De presentaties sluiten aan bij onder andere de Collectie Groningen en de Groninger Canon en we verwijzen naar andere erfgoedmusea in de provincie.

5. Eind 2024 is Museum aan de A startpunt voor een ontdekkingsreis door de provincie Groningen.

Museum aan de A is straks als historisch museum van Groningen het logische vertrekpunt voor mensen op ontdekkingsreis door de provincie. Het grootste deel van de Groninger geschiedenis ligt immers buiten de muren van het museum. Dat zijn de kerken, de wierden, het landschap, de boerderijen en borgen, de waterwegen en niet te vergeten natuurlijk de vele musea en erfgoedinstellingen in de provincie. We stimuleren mensen om de regio in te trekken en op nieuwe manieren de provincie te bekijken. Het museum biedt handvatten om historische elementen in de provincie te leren herkennen, begrijpen en waarderen.

6. Eind 2024 heeft Museum aan de A zich verder ontwikkeld als ondernemer, zowel op zakelijk, cultureel als maatschappelijk gebied.

Als museum zijn wij cultureel ondernemer en dat is voor ons een vanzelfsprekendheid. Dit gaat verder dan het organiseren van tentoonstellingen en activiteiten waarbij wij in de toekomst ook meer samen willen werken met maatschappelijke organisaties zoals wijkcentra en verzorgingshuizen. Voor onze medewerkers willen wij een prettige werkplek en een fijne werkgever zijn, wij willen onze medewerkers en vrijwilligers boeien en binden. Naast het verkrijgen van de noodzakelijke financiële middelen om de investeringen van de nieuwbouw te dekken, willen we onze geldstromen optimaliseren (schenkingen, subsidies, eigen inkomsten uit entreegelden, winkel en horeca). Het is onze doelstelling om uiteindelijk 25% van de kosten uit eigen inkomsten te verkrijgen (tickets, zaalhuur, catering etc.). Ten slotte moet de bedrijfsvoering op orde zijn, passend bij de eisen die overheden en subsidiegevers stellen aan een museum van de 21e eeuw.

Uitwerking doelstellingen 2022

04

Voor de transitie naar het nieuwe Museum aan de A is de vernieuwbouw van het grootste belang. 2022 zal dan ook in het teken staan van de voorbereiding op deze verbouwing via schetsontwerp, voorlopig ontwerp, definitief ontwerp en uitvoeringsontwerp (bestektekeningen) en de daarbij behorende noodzakelijke fondsenwerving. Er zal veel tijd en aandacht uitgaan naar dit grootse project. Bovendien is door de economische en geopolitieke omstandigheden nog onduidelijk wat de werkelijke planning zal zijn. De risicoanalyse van de vernieuwbouw wordt maandelijks bijgesteld. Niettemin stellen we alles in het werk om de transitie naar het nieuwe museum ook nu al meer voelbaar te maken.

In de volgende paragrafen beschrijven we hoe we dit doen in 2022. Eind 2022, zodra we meer zicht hebben op de verbouwplanning, zullen we het beleidsplan dan ook actualiseren voor 2023 en 2024.

Vernieuwbouw

Begin 2021 is bouwmanagementbureau Draaijer+Partners geselecteerd om het vernieuwbouwproces te begeleiden. Eind 2021 is onder hun leiding uit een viertal inschrijvingen het Groningse architectenbureau vector-i geselecteerd. Samen met de binnenhuisarchitecten van i-29 en Zwartwoud ontwerpen zij de vernieuwbouw.

Projectorganisatie

De museumorganisatie stuurt de projectorganisatie bouw via de stuurgroep en de projectgroep. Onder de projectgroep c.q. het ontwerpteam staat het technisch overleg. Hierin wordt het Programma van Eisen technisch en inhoudelijk uitgewerkt en afgestemd onder leiding van de architect en binnenhuisarchitect. De projectmanager van Draaijer+Partners heeft hierin zitting om de gestelde kaders te bewaken, kansen te benutten en risico's vroegtijdig te signaleren.

De projectorganisatie ziet er schematisch als volgt uit:

Planning

In 2022 zit het vernieuwbouwproject in de Ontwerpfase. In deze fase treden de architect en de adviseurs toe tot de projectgroep waardoor er een ontwerpteam ontstaat. Op basis van het Programma van Eisen (PvE) dat in 2021 is geformuleerd, ontwerpt vector-i in samenwerking met het ontwerpteam een schetsontwerp (SO+). Eisen en wensen krijgen gestalte terwijl er nog niet uitdrukkelijk over technische (on)mogelijkheden wordt gerept. Hierdoor wordt een kader geschetst waarin de uitvoerende partijen duidelijke randvoorwaarden voor de techniek meekrijgen. Simultaan aan de ontwikkeling van het schetsontwerp selecteert Draaijer+Partners uitvoerende partijen aan de hand van de gekozen strategie voor bouworganisatie en contractering.

De diverse fasen van de verbouwing zijn weergegeven in onderstaand schema:

De verwachting is dat 2022 in het teken zal staan van het ontwerp. Tegelijk zal de omgevingsvergunning worden aangevraagd. Na de selectie en het contracteren van de aannemers, naar verwachting nog in 2022, komt het bouwteam tot stand. Het SO+ wordt het startpunt voor de aannemers om uitvoerende expertise in te brengen. In deze fase vindt afstemming plaats tussen wens en techniek en ervaren de aannemers nog genoeg vrijheid om een efficiënt en maakbaar ontwerp te maken en mogelijk het concept verder te versterken. Zowel de aannemers als een bouwkostendeskundige en exploitatie-expert prijzen de ontwerpen af. Hierop produceert Draaijer+Partners de nodige managementinformatie zodat de ambitie van het project zo hoog mogelijk kan blijven.

Risicoafweging en financiering

De bouwplanning is behoorlijk strak en we streven ernaar om het vele noodzakelijke overleg tussen museum en stakeholders – van medewerkers tot bureaus – de Rijksdienst Cultureel Erfgoed, de verschillende afdelingen van de gemeente en de provincie en de vele subsidieverstrekkingen te doen passen. We kunnen beter aan de voorkant iets meer tijd besteden en de zaken werkelijk goed uit- en doordenken dan te snel beginnen met de uitvoering.

In de afstemming met de Raad van Toezicht vindt regelmatig een gestructureerde risicoafweging plaats. De vernieuwbouw blijft echter in de huidige maatschappelijke context van geopolitieke onzekerheden en krapte op de bouwmarkt diverse onzekerheden in zich dragen, te denken valt aan budgetoverschrijdingen, knelpunten in de leveringen en personele beschikbaarheid. Ten slotte zorgt de wisseling van het gemeentebestuur eveneens voor (tijdelijke) onzekerheden.

Collectie

De transitie naar Museum aan de A als historisch museum voor Groningen heeft gevolgen voor de samenstelling van de collectie en het collectiebeleid.

Collectieplan

Het bestaande collectieplan is gericht op scheepvaarthistorische collecties. In 2022 komt het nieuwe collectieplan voor Museum aan de A tot stand. Dit nieuwe collectieplan zal het toekomstige collectiebeleid van het museum beschrijven met een bredere invalshoek van de geschiedenis van stad en provincie Groningen. In de toekomst zullen we met onze partners Groninger Museum en de Groninger Archieven verder werken aan een gezamenlijk collectiebeleid (wie doet wat). Het museum zal de komende jaren dan ook een bredere historische collectie opbouwen. Hierbij kijken we goed naar bestaande collecties in stad en provincie. Uitgangspunt voor onze eigen collectie is dat we nadrukkelijk niet hetzelfde verzamelen als de andere Groningse musea. Ieder museum heeft immers zijn eigen aandachtsgebieden en kerncollecties. Om in Museum aan de A de verhalen van Groningen te vertellen in de vaste presentatie en in de wisseltentoonstellingen, zal middels bruiklenen geput worden uit de bestaande collecties in de provincie.

Medio 2022 is het overleg tussen de primaire partnerinstellingen van Museum aan de A, het Groninger Museum, de Groninger Archieven en Noorderpoort over de herinrichting en de conceptontwikkeling van de vaste presentatie over de Groningse geschiedenis van het museum nog maar net begonnen. In de loop van dit overleg, dat de rest van het jaar in beslag zal nemen, en na gesprekken met de collega's over hun verzamelbeleid,

zullen de contouren van dit conceptbeleidsplan steeds duidelijker worden. Een zorgvuldige afstemming met de partnerinstellingen op het gebied van collectioneren is vereist om te komen tot een specifiek bij Museum aan de A passend collectiebeleid.

Verzamelen

Museum aan de A blijft collectioneren. De nieuwe collectie zal objecten omvatten die een bredere historische invalshoek hebben dan vroeger. Maritieme objecten zijn meer dan voldoende aanwezig en zullen alleen nog sporadisch verzameld worden. Het betreft dan alleen unica (topstukken) en aanvullingen op bestaande deelcollecties. Objectverwerving zal zich vooral richten op andere onderwerpen die het bredere verhaal van Groningen kunnen vertellen en die nu nog nauwelijks aanwezig zijn. Naast het veelvuldig lenen uit bestaande collecties zal het voor het nieuwe museum noodzakelijk zijn om specifieke deelcollecties gericht te verwerven. Dit verzamelen van objecten, juist anders dan maritieme voorwerpen, is al voorzichtig begonnen. Voorbeelden hiervan zijn de complete Groningse poppenkast van De Munck uit het midden van de 20e eeuw, het schaalmodel van het enige Groningse vliegtuig de Helpman I, en de verwerving van drie Bernoldus-penningen uit de 11e eeuw, de begintijd van de stad Groningen.

Zoals aangegeven, zullen we bij de toekomstige verwerving van objecten of collecties goed kijken naar bestaande collecties in andere musea. Zo voegt een verzameling Gronings zilver weinig toe, aangezien deze ruim voorhanden is in de collectie van het Groninger Museum. Wat in de Groningse musea nog ontbreekt zijn bijvoorbeeld deelcollecties over nijverheid, handel en industrie. Te denken valt aan enkele fietsen van Fongers

(nu te zien in de vaste opstelling, zie foto), het interieur van tingieterij Amsingh uit de Brugstraat, Adco aardewerk uit Ruisscherbrug etc. Bij het verwerven richten we ons dan op enkele iconische voorwerpen aan de hand waarvan de verhalen van Groningen verteld kunnen worden. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om de verzameling compleet te krijgen, dus in het geval van Fongers niet tientallen fietsen maar bijvoorbeeld drie van de meest aansprekende exemplaren, een reclameaffiche en een geëmailleerd naambord.

De opbouw van de collectie betekent een continu proces, waar jaarlijks een vast budget voor begroot zal worden.

Ontzamelen

Ook in 2022 beoordelen we de bestaande maritieme en deels streekhistorische collectie kritisch. Stukken of deelcollecties die niet thuishoren in de verhalen van Groningen zijn ontzamd, drastisch ingekrompen of als bruikleen elders ondergebracht. Bij het ontzamelen zijn meerdere medewerkers betrokken, het is een tijdrovend proces, dat we willen afronden in 2023.

Voorbeelden hiervan zijn motoren die geen raakvlakken hebben met Groningen en deelcollecties zoals de walvisvaart (Waddeneilanden) en de admiraliteit (Friesland). In de eerste maanden van 2022 is begonnen met het ontzamelen van een deel van de motoren en machines uit de motorenhal. Zo heeft de grote Werkspoor een nieuwe plek gekregen in Etten-Leur. Voor de tjalk Alida, van Ploegschilder George Martens, die al jaren op de binnenplaats ligt wordt een andere bestemming gezocht. Het streven is om dit schip in bruikleen te geven aan een historische scheepswerf zoals werf Wolthuis in Sappemeer.

Ook de documentatie- en archiefcollecties zijn onderwerp van ontzamelen. Zo dragen we de grote en unieke collectie scheepsbouwtekeningen over aan de Groninger Archieven. Ook voor andere documentatiecollecties zoals, deels overlappende, scheepsdocumentatiecollecties met foto's zoekt het museum een alternatieve bewaarplek, zo mogelijk eveneens bij de Groninger Archieven. De bibliotheek wordt in 2022 aanzienlijk uitgedund. Zo zoeken we voor omvangrijke series zoals de Norske Veritas en Veritas Register, maar ook voor de meer bekende (ingebonden) series zoals de Waterkampioen en de Spiegel der Zeilvaart een andere bestemming.

Het spreekt vanzelf dat deze ontzamelingen met grote zorgvuldigheid worden uitgevoerd en, in het geval van museumobjecten, plaatsvinden binnen de in de LAMO (Leidraad Afstoting Museale Objecten) gestelde parameters. Het museum maakt daarbij gebruik van de landelijke afstotingsdatabase, collegiale relaties in het museale veld, onder anderen door het aanbieden van stukken aan passende erfgoedinstellingen of documentatie-instellingen en universitaire of museale bibliotheken.

Structurele samenwerking met erfgoedinstellingen in de provincie

Op basis van input vanuit de provincie

* MadA = Museum aan de A

Samenwerking met partners in de provincie

Museum aan de A transformeert naar een historisch museum voor de stad én de provincie Groningen. Het museum zal zich daarom, veel meer dan voorheen, richten op de historie van de gehele provincie. Langdurige samenwerking met de musea en andere erfgoedinstellingen in de provincie ligt aan de basis van alles wat het Museum aan de A gaat ondernemen. In 2022 is de wisselexpositie *Slavernij. En de Groningers?* een onderdeel van de gezamenlijke provincie brede programmering en manifestatie Bitterzoet Erfgoed. We maken de provinciale musea ook zichtbaar in Museum aan de A, als startpunt voor ontdekkingstochten door de provincie en als thematische verbinder of 'linking pin' met de provinciale musea en erfgoedinstellingen. Daarnaast neemt de provincie in 2022 een belangrijke rol in bij het ontwikkelen van de vaste presentatie. We besteden continu aandacht aan structurele communicatie door werkbezoeken, nieuwsbrieven en bijeenkomsten.

Provinciaal Museumdepot

Museum aan de A is een van de leden van het eerste uur van de kortgeleden opgerichte Coöperatie Sterke Musea Groningen. We hebben in dit gremium het voorstel

geopperd om te komen tot een provinciaal museumdepot waar alle musea in Groningen terecht kunnen met hun collectie. Het blijkt dat deze wens sterk leeft bij meerdere musea. Museum aan de A wil graag een rol spelen bij de uitwerking van dit voorstel. Dit sluit overigens naadloos aan bij de ambitie van het museum om een provincie brede rol te vervullen. In 2022 zal hierover verder worden nagedacht en gesproken met alle belanghebbenden. Het is nog niet duidelijk hoeveel inzet en mankracht dit zal kosten.

Samenwerking met overige partners

We stimuleren naast de samenwerking met onze vaste partners en met de provincie - ook de samenwerking met Marketing Groningen en de andere erfgoed- en culturele instellingen in stad en provincie die aangesloten zijn bij de Erfgoedpartners, zowel in de vaste presentatie als in de historische ontmoetingsplek. Daarnaast zoekt het museum ook vergaande samenwerking op andere onderdelen van het proces zoals gezamenlijke marketing, educatie en publieksbereik.

We werken bij voorkeur samen met Groningse ondernemers. Nu al exploiteren JanBas van Aalderen en Nick Nijboer de horeca in het Pomphuis en zij zullen na de verbouwing ook een rol spelen bij de horeca in het museum. Op alle plekken waar dat kan zoeken we de verbinding met Groningers.

In samenwerking met Het Groninger Landschap bieden wij ook in 2022 vaartochten aan. De Hunzedaltochten in de maanden mei, juni, juli en augustus zijn inmiddels volgeboekt. Ons honderd jaar oude directievaartuig PW 17 / Emma vaart dan vanuit de stad Groningen over de oude rivier de Hunze naar het Zuidlaardermeer. Het museum biedt eveneens dagtochten over het Reitdiep aan op de historische garnalenkotter ZK4 van Visserijmuseum Zoutkamp. Hierin zijn cultuur, historie en natuur gecombineerd. Het Reitdiepgebied behoort tot de oudste cultuurlandschappen van Europa. De sterk meanderende Hunze (nu Reitdiep) verbond ooit Groningen met de zee. Niet voor niets was dit gebied vaak onderwerp in de werken van het Groninger kunstenaarscollectief De Ploeg.

Presentatie

In mei 2022 zijn we gestart met de ontwikkeling van een nieuwe vaste presentatie over de geschiedenis van Groningen (stad en provincie), samen met onze vaste samenwerkingspartners de Groninger Archieven, het Groninger Museum, Noorderpoort en instellingen uit de provincie.

Daarnaast creëren we een levendige historische ontmoetingsplek met activiteiten, workshops, lezingen en tijdelijke tentoonstellingen samen met verschillende partners uit de stad en provincie en de bezoekers. In de ontwikkeling van de vaste presentatie spelen diversiteit, inclusie en toegankelijkheid een belangrijke rol. Museum aan de A wil vanaf de heropening van de vernieuwbouw groeien tot gemiddeld 50.000 bezoekers per jaar.

De doelgroepen van de nieuwe vaste presentatie zijn:

- Inwoners van Groningen stad en provincie;
- Scholieren met educatief programma voor primair onderwijs en voortgezet onderwijs;
- Studenten mbo, hbo en wo;
- Toeristen uit binnen- en buitenland (educatie meertalig).

De doelgroepen van de historische ontmoetingsplek zijn:

- Geïnteresseerde vrijwilligers die participeren in het project Maak Geschiedenis van de Groninger Archieven;
- Studenten van Noorderpoort voor stages; we worden leer-werkplek en leslocatie voor Noorderpoort;
- Specifieke bezoekers voor activiteiten in het museum, maar ook op locatie in de gemeente en provincie;
- Studenten mbo, hbo en wo.

De samenwerking met onze vaste partners is in 2020 vastgelegd in overeenkomsten; in 2022 willen we deze overeenkomsten gaan concretiseren. Hierbij maken we duidelijk wat onze gezamenlijke doelstellingen zijn voor 2023-2024. Voorbeelden zijn: de lessen burgerschap van Noorderpoort en het onderbrengen van het programma 'Maak Geschiedenis' van de Groninger Archieven. Aan de hand van deze afspraken kunnen we een gedetailleerde prognose leveren per bezoekersgroep: volwassenen, kinderen, educatie, evenementen etc. In de beleidsperiode 2022-24 werken we aan de conceptontwikkeling van de nieuwe vaste presentatie en aan de meer-jaren programmering vanaf de heropening in 2024. We onderzoeken in 2022 met het bouwteam of het wenselijk is om in 2023 in het museumcomplex een jaar lang geen activiteiten te ondernemen zodat daar efficiënter verbouwd kan worden. Als we dicht gaan kunnen we op andere plekken wel programmeren via pop-up of mobiele presentaties.

Publiek en educatie

Onze vijf kernwaarden vormen het uitgangspunt van alle educatieve activiteiten die het museum organiseert. Het komend jaar werken we de vijf kernwaarden verder uit in een educatieve visie, in samenspraak met onze partners. Educatie wordt in dit plan gevormd door alle activiteiten die we organiseren. Grofweg kunnen we drie groepen bezoekers onderscheiden waar we specifiek op willen inzoomen: onderwijs, families met kinderen en volwassenen.

Onderwijs

Alle verhalen die te vertellen zijn over de Groninger geschiedenis zijn het goud dat we in handen hebben voor het onderwijs. In het onderwijs is het geschiedenisonderwijs (logischerwijs) veralgemeeniseerd en gaat het vaak over de grote gebeurtenissen en de landelijke ontwikkelingen. Toch komt er de laatste jaren steeds meer aandacht voor regionaal erfgoedonderwijs, waarbij de museumsector een belangrijke rol kan spelen. Jarenlang gebeurde dit alleen op regionaal niveau, maar in 2022 komt het SLO ook met een verankering van erfgoedonderwijs in de landelijke kerndoelen. Een belangrijke stap.

Museum aan de A ziet het als een belangrijke taak om een plek te zijn waar leerlingen en docenten kennis kunnen maken met de regionale geschiedenis. Regionale geschiedenis gaat namelijk altijd over de directe leefomgeving van mensen en vormt daarmee de basis voor bijvoorbeeld omgevingsbewustzijn en identiteitsvorming. In *Cultuur in de Spiegel* bepleit Barend van Heusden dat cultuureducatie mensen tot zelfbewuste, relativerende en kritische burgers maakt, met een sterk gevoel voor en inzicht in de complexiteit van cultuur.¹

Niet voor niets is *zelfbewust* één van onze kernwaarden. Uit onderzoek is gebleken dat een regionale invulling van geschiedenisonderwijs leidt tot meer betekenisvol geschiedenisonderwijs. Museum aan de A is straks een bijzondere plek waar leerlingen kennis kunnen opdoen over hun eigen regio. Daarnaast is Museum aan de A ook de verbinding naar alle andere musea in de provincie. Door de leerlingen kennis te laten maken met de verhalen van die instellingen, kunnen we ze ook op microniveau de geschiedenis van hun eigen plek leren kennen. Zoals we al eerder opmerkten: begrip van het heden begint met de kennis van het verleden. Met onze educatieve programma's willen we ervoor zorgen dat leerlingen al op jonge leeftijd in aanraking komen met de kennis van het verleden. Uiteraard op een voor de doelgroep geschikte manier, waardoor we de geschiedenis *toegankelijk* maken voor alle leeftijden. Door het vertellen van persoonlijke verhalen die in de eigen leefomgeving van de leerlingen plaatsvonden, maken we geschiedenis *relevant* voor de leerlingen. Door de leerlingen kennis te laten maken met historische Groningers zorgen we voor sterke rolmodellen en daarmee dat ze met trots kijken naar de plek waar ze vandaan komen. Bovendien weten ze hierdoor ook dat de wereld voor hen openligt, ook vanuit Groningen. Het werkt ook andersom, als leerlingen zich herkennen in het onderwijs wat geboden wordt, spreekt het onderwijs ze ook meer aan. Daarom ontwikkelen we een educatief aanbod dat aansluit bij de Groninger Canon.

Wat dit concreet betekent voor het educatieve aanbod voor het onderwijs in Museum aan de A werken we in 2022 verder uit. Daarvoor starten we een Leergemeenschap Cultuureducatie met het Parcival College en het Wessel Gansfort en kijken we samen met K&C en Erfgoedpartners naar een integraal educatief aanbod rondom de Groninger Canon.

¹ <https://www.slo.nl/publish/pages/2835/cultuur-in-de-spiegel.pdf>

Publiek

Educatie is ook de basis van alle publieksactiviteiten die het museum organiseert, een museum is tenslotte per definitie een plek om verhalen te vertellen en mensen kennis te laten opdoen. Dit doen we op een inclusieve manier. We zetten dus actief in op het bereiken van mensen die niet snel vanuit zichzelf het museum bezoeken. Dit doen we door niet alleen voor maar ook *mét* nieuwe doelgroepen te programmeren. We zetten dus in op een inclusief, *toegankelijk* en *verbindend* activiteitenprogramma. Daarmee laten we ons publiek kennis maken met de Groninger geschiedenis, op allerlei verschillende manieren en op allerlei niveaus van informatievoorziening. Voor de liefhebber van een vlotte historische snack en de culturele en historische fijnproever: Museum aan de A wordt voor iedereen.

Hoè we dit gaan doen werken we in 2022 verder uit, maar we onderzoeken momenteel bijvoorbeeld een samenwerking met o.a. de cultuurcoaches van Vrijdag om echt in de buurt het museum zichtbaar te laten worden. We ontwikkelen dus niet alleen een goed gevuld en inhoudelijk activiteitenprogramma voor *in* het museum, maar gaan ook naar andere instellingen (culturele instellingen in de provincie, zorginstellingen, wijkcentra, etc.) toe om onze passie voor de Groninger geschiedenis over te brengen en ook echt verhalen op te halen bij de Groningers. We geven op die manier Groningers de mogelijkheid verhalen te delen en anderen te ontmoeten. Met ons aanbod van publieksactiviteiten leveren we een bijdrage aan het toegankelijk, inclusief en bereikbaar maken van de Groninger geschiedenis en cultuur. Hiermee houden we, met elkaar, de Groninger historie levend.

Marketing en Communicatie

Om een goede verandering naar Museum aan de A te bewerkstelligen is goede communicatie met alle stakeholders essentieel. Een nieuw museum betekent een nieuw merk, een nieuwe identiteit en een nieuw imago. We betrekken onze medewerkers en vrijwilligers, partners en burens in de transitie. We laten ze meedenken, gebruiken hun input, informeren ze en enthousiasmeren ze. Dit doen we door werkoverleg, presentaties, bijeenkomsten, informele borrels, teamuitjes en via e-mail en nieuwsbrieven. De input van de medewerkers is samengevoegd tot het narratief (merkstrategie) Museum aan de A. Met de korte en bondige versie hiervan, het merkpaspoort, maakten we gericht keuzes voor o.a. de architect in 2021 en de grafisch ontwerpers voor onze tijdelijke huisstijl in 2022. Ook voor de selectie van tentoonstellingsmakers en tentoonstellingsconcepten, activiteiten en het assortiment van de museumwinkel gebruiken we dit paspoort. Zo zorgen we ervoor dat we van binnen en buiten congruent zijn. In 2022 gaan we het merkpaspoort met merkregisseur Lianne Lugies samen met de Raad van Toezicht en met betrokkenheid van de vaste partners verder uitdiepen. In 2022 verschijnt er een nieuw document, ons kompas. Dit kompas vervangt ons merkpaspoort en is niet alleen bedoeld voor de medewerkers maar ook voor andere stakeholders.

Nieuwswaardige ontwikkelingen communiceren we via de pers aan een groot publiek en daarnaast zal in 2022 de communicatie vooral gericht zijn op de doelgroep medewerkers, burens en inwoners en ook de bestuurders, gemeenteraad, de provinciale staten en de verschillende

partners in Nationaal Park de Drentsche Aa. Vanuit het nieuwe Museum aan de A bestaat er een groot belang om al deze stakeholders te bereiken en ze op de hoogte te stellen van de naamsverandering en de transitie. De nieuwe naam van het museum moet immers nog geladen en herkenbaar worden onder de (nieuwe) doelgroepen. Onze nieuwe naam is een hommage aan de rivier de Drentsche Aa, aan de waarde van stromend water en aan onze prominente plek in de stad: gelegen aan de A, in het hart van het A-kwartier en welhaast in de schaduw van de A-kerk. Aan de hand van de A is een belangrijk deel van de verhalen van Groningen te vertellen. De A staat voor verbinding, beweging, landschap, handel, nijverheid en leven. Gronings leven. Daarom gaan wij naast het fysieke verplaatsen van onze ingang naar de (Kleine der) A ook in de programmering van evenementen steeds meer aandacht geven aan de A. Enkele voorbeelden hiervan zijn lezingenprogramma's over de A, Aa of Ae's in Museum aan de A en in de provincie, het educatief programma Zomer aan de A en nauwe samenwerkingen met de A-kerk en de buurtvereniging van het A-kwartier voor o.a. WinterWelVaart. Ook programmaonderdelen van WinterWelVaart zoals Theater aan de A, Kunst langs de A en Muziek op de A ondersteunen de bekendheid van onze nieuwe naam Museum aan de A.

We werken met een marketingcommunicatieplan met als doel het nieuwe Museum aan de A te introduceren en de doelgroepen op voorhand te informeren over de transitie en het museum. Dit plan is ontwikkeld aan de hand van de

resultaten uit de 0-meting van het communicatiebehoefte onderzoek dat we in 2021 hebben uitgevoerd. Het tweede document dat input geeft voor de communicatiestrategie is de merkstrategie/merkpaspoort Museum aan de A. De aanzet voor het marketingcommunicatieplan is een onderdeel van het afstudeerportfolio van Lynn Zwartsenburg (marketing Groningen, programmeur WinterWelVaart, hoofd marketing/communicatie Grasnepolsky en ambassadeur Groninger Museum).² In 2022-2023 willen we nog concreter antwoord geven op vragen over de nieuwe identiteit van het museum. Wanneer is Museum aan de A af? Wat speelt er zich momenteel af in het museum? Welke architect is geselecteerd? Wanneer begint de verbouwing? Wat gebeurt er met de maritieme collectie? Naast het op passende wijze informeren van de doelgroepen willen we ze bij het veranderingsproces betrekken en laten meedenken met de invulling van Museum aan de A. Met als doel: informeren, betrokkenheid vergroten en enthousiasmeren over het nieuwe museum. En... ze ambassadeur maken!

Vanaf de tentoonstelling *Slavernij. En de Groningers?* (24 juni 2022 – 8 januari 2023) gebruiken we een nieuwe tijdelijke huisstijl met logo en een onepager (website) en een aantal andere communicatiemiddelen.

² 0-meting communicatiebehoefte onderzoek uit april/mei 2021 (enquête uitgezet onder de 'eerste schil' stakeholders van het museum).

Bedrijfsvoering

Systemen

In 2021 is er een begin gemaakt met het aanpassen of toepassen van verschillende systemen. We zijn gaan werken met een programma voor het inroosteren van de weekendbezetting, Toprooster. Inmiddels is besloten, op basis van onze positieve ervaringen, om met het programma door te gaan.

We zijn op personeelsgebied begonnen met een HRM systeem voor salariszaken en het bijhouden van vakantie- en overuren. Dit heeft nog wat aanloop- en instelproblemen maar de verwachting is dat het systeem in 2022 op orde is en een duidelijk beeld geeft. Er is een begin gemaakt met een tijdschrijfsysteem. Al snel bleek dit systeem niet erg effectief; we gaan het tijdschrijven aanpakken in het nieuwe online boekhoudsysteem AFAS waarvoor op dit moment de trainingen plaatsvinden.

Op het gebied van de ICT zal de bestaande hardware worden geïnventariseerd, als basis voor een (investerings)plan om de vervanging te regelen. In de eerste helft van 2022 is de veiligheid en sterkte van het wifesignaal aangepakt. Dit is nodig voor een goede samenwerking, zeker in een tijd waarin regelmatig thuisgewerkt wordt en veel besprekingen via Teams gaan. Ook voor de bezoekers in het museum, die voor informatie over collectieonderdelen de wifiverbinding gebruiken, is het van belang dat de internetverbinding sterk genoeg is. De kosten die hieruit voortvloeien zijn uit de aanwezige begroting gedekt.

Financiële administratie

In 2022 is de keuze gemaakt voor een nieuw online-boekhoudpakket. De keuze voor AFAS past bij de informatiebehoefte en rapportagemogelijkheden die aansluit bij de wensen van het museum en de Raad van Toezicht. Ook kunnen we de modules van AFAS verder uitbreiden; het betreft een groeimodel waar we in de bedrijfsvoering veel mee kunnen.

Vooraf op het gebied van projectadministratie en het registreren van uren voor de verschillende projecten moeten we een inhaalslag maken. In het systeem is ook het dashboard van belang voor beknopte maar duidelijke rapportages. Medio 2022 zal - in afstemming met de Raad van Toezicht - een nieuwe accountant worden gekozen. Voor de kassa zal in 2022 worden gekeken naar een ticketing-systeem dat gekoppeld kan worden aan AFAS zodat ook het online reserveren tot de mogelijkheden gaat behoren. De aanwezige verzekeringen zullen in 2022 zo nodig aangepast worden. In ieder geval zal er een taxatie worden gedaan van de panden.

Bedrijfsplan

In 2022 maken we een bedrijfsplan, waarin vooral de commerciële zaken in het toekomstige Museum aan de A uitgewerkt worden. In Museum aan de A zal het eigen verdienmodel meer aandacht krijgen en een steeds belangrijker plek gaan innemen. Het bedrijfsplan zal hier inzicht in geven en er zal een uitwerking te zien zijn waarin deze eigen inkomsten toegelicht worden. De beschikbare zaalruimtes, de samenwerking met partijen in de nabije omgeving van het museum en de toekomstige activiteiten in het museum zullen we hier nader in uitwerken.

Governance en Organisatie

Rechtspersoon en governance

Museum aan de A is een stichting. Het museum past de Governance Code Cultuur en Code Fair Practice toe en houdt zich aan de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR). In 2020 is een vijfköppige Raad van Toezicht ingesteld, de huidige directeur-bestuurder is per 1 juni 2022 benoemd na een interim-periode van 1 januari tot 1 juni.

Directie en Raad van Toezicht hebben in het voorjaar van 2021 een Governance-sessie gehouden onder begeleiding van een externe specialist van Cultuur+Ondernemen. Diverse verbeterpunten zijn inmiddels geïmplementeerd in de rapportage naar de toezichthouders. Er is een Commissie Bestuurszaken en een Auditcommissie ingesteld en er is een inhoudelijke en een marketingportefeuilleverdeling gemaakt. Tevens zijn (lange termijn-) agenda-afspraken gemaakt en is er een toezichtsvisie, intern toezicht en een directiereglement ontwikkeld. De governance wordt de komende jaren verder geoptimaliseerd. In 2022 betekent dit dat de lange termijn agenda geoptimaliseerd is. Daarin gaan we voor de tweede helft van 2022 en daarna ook de vaste vergaderingen van de Auditcommissie en de Commissie Bestuurszaken toevoegen.

Diversiteit en inclusie

We zijn ons ervan bewust dat Museum aan de A, net als de hele cultuursector, nog een flinke slag te maken heeft in diversiteit en inclusie. Niet alleen op het gebied van toezicht, medewerkers en bezoekers met verschillende culturele achtergronden maar ook op het gebied van sociale klasse, gezondheid et cetera. Kortom inclusie en toegankelijkheid in alle facetten.

In 2022 gaan we dan ook aan de slag met de implementatie van de Code diversiteit en inclusie. In verband met onze deelname aan de manifestatie Bitterzoet Erfgoed hebben we ervaring opgedaan met een meerstemmige aanpak van de tentoonstelling *Slavernij. En de Groningers?* en het organiseren van de activiteiten rond Ketj Koti. Deze lijn willen wij graag voortzetten. Daarvoor gaan wij ons actief inzetten. Een van de onderdelen is dat we in de huidige vaste maritieme presentatie *Groningens Welvaart. Van snabbe tot coaster* een aantal objecten van een nieuwe tekst gaan voorzien in het kader van het project *Decolonize the museum*. Voor de nieuwe vaste tentoonstelling is het ook van het grootste belang dat we deze in meerstemmigheid gaan ontwikkelen. Voor onze vaste medewerkers en vrijwilligers gaan wij een training rondom toegankelijkheid organiseren. Aanvullend hierop gaan drie van onze medewerkers een door het Rijksmuseum georganiseerd congres rondom het thema toegankelijkheid in musea bijwonen. In het vervolg gaat een projectgroep het beleid van Museum aan de A rond diversiteit, inclusie, en toegankelijkheid verder uitwerken.

Vanuit het onderwerp van diversiteit en inclusie zijn wij ook begonnen om kritisch naar ons eigen personeelsbestand te kijken. Onze Raad van Toezicht bestaat uit vijf personen: drie vrouwen en twee mannen, allen met een westerse achtergrond. Terwijl het grootste gedeelte van ons vaste medewerkersbestand bestaat uit vrouwen, is de man-vrouw-verdeling onder onze vrijwilligers bijna 50/50. Beide groepen bestaan grotendeels uit mensen met een westerse culturele achtergrond. Bij de rondleiders die we recent hebben geworven, hebben we meer gelet op het aannemen van mensen met een niet-westerse culturele achtergrond en daarin zijn we succesvol geweest.

Organisatie: talentontwikkeling en vrijwilligersbeleid

Naast het museale aspect gaan er ook veel activiteiten plaatsvinden in de historische ontmoetingsplek. Daarom kent het nieuwe museum ook een nieuwe organisatievorm.

De medewerkers van het museum vallen niet onder een bepaalde CAO, voor het functiegebouw heeft de Museum CAO wel model gestaan. Op 1 januari 2021 zijn we met de nieuwe, in 2020 aangepaste, functieprofielen gaan werken. In 2022 evalueren we de functies.³ In 2022 is o.m. een nieuw functieprofiel opgesteld voor de functie die in 2021 is ingevoerd: vrijwilligerscoördinator en beleidsmedewerker. In 2022 werken we het nieuwe vrijwilligersbeleid uit en passen we het toe. Het personeelshandboek, dat voor het laatst in 2019 is aangepast, is in de eerste helft van 2022 doorgenomen en geactualiseerd. Er wordt bijvoorbeeld in opgenomen wat de mogelijkheden zijn om een gedeelte van de werkuren thuis te werken.

De cyclus van beoordelingsgesprekken en functioneringsgesprekken komt in 2022 tot stand, aangevuld met de bijbehorende formulieren. Hierin zal ook aandacht zijn voor scholings- en trainingsmogelijkheden. Bureau Dageraad Advies ondersteunt ons bij de uitwerking van voorgenoemde punten. In 2021 is er ook een externe vertrouwenspersoon aangesteld, Nicole van Beemen van Het Coachkantoor. Zij is beschikbaar voor alle medewerkers en vrijwilligers in het museum. Bij haar kan iedereen terecht die op wat voor manier dan ook aanloopt tegen ongewenste omgangsvormen en/of integriteit. Aan dit onderwerp is ook aandacht geschonken in het personeelshandboek om ervoor te zorgen dat er voor alle medewerkers van het museum een prettige en veilige werkomgeving is.

Ontwikkeling

In 2022 gaan we een aantal cursussen en trainingen organiseren voor alle betaalde medewerkers. Deze trainingen zijn erop gericht om als een sterk en hecht team de toekomstige veranderingen tegemoet te kunnen treden. Teamdagen Koers verleggen met AccentMediation, een gezamenlijke projectmanagementcursus via ICM, een Excel training en BHV training in het museum behoren tot het programma.

³Of de functies passend zijn, of alle werkzaamheden zijn opgenomen of juist misschien dat er werkzaamheden zijn die bij een ander profiel passen.

Colofon

Tekst	Nicolette Bartelink, Michèle Corbier, Karlijn Donders, Carla de Groot, Nicki Günther, Wicher Kerkmeijer
Fotografie	Jacco van der Zwan – Drakendans (voorpagina) Ketu Koti (pagina 8) Joost Nuiten – ‘Preview’ (pagina 2) Arjan Verschoor – Gebouw en collectie (pagina 4/7/16/17) Anita Oosterloo – ‘Tussentijd 04’ (pagina 6) Roelof Bos – Tentoonstelling <i>Slavernij. En de Groningers?</i> (pagina 11/14/20/22/25) Dave Andrew – Bommen Berend Jeugdmuziektheater o.l.v. Marcel den Os (pagina 12/21) Welkom in 1672! Familie-doe-tentoonstelling met Bommen Berend Brigade van Struunn (pagina 24) Stella Dekker Fotografie – Binnenplaats Museum aan de A (pagina 26)
Redactie	Nicolette Bartelink, Nicki Günther, Tanja Lips
Vormgeving	G2K Creative Agency

Stichting Museum aan de A
Brugstraat 24
9711 HZ Groningen
050 312 22 02
museumaandea.nl

